

Пітюлич Михайло Михайлович, д.е.н., проф., член.-кореспондент НАН України, завідувач кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «Ужгородський національний університет», в.о. директора Закарпатського регіонального центру соціально-економічних і гуманітарних досліджень НАН України
Графська Орислава Іванівна, д.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та менеджменту Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського
Запісоцький Андрій Ігорович, аспірант кафедри туризму Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського
Мартон Світлана Бейлівна, студентка 5-го курсу кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Мезей Тетяна Іванівна, студентка 4-го курсу кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Pityulych Mykhayo, Doctor of Sciences in Economics, Professor, Head of the Department of finance and banking of the Uzhhorod National University, Director of the Transcarpathian Regional Center for Socio-Economic and Humanitarian Research of the National Academy of Sciences of Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-2787-0378>
Hrafkska Oryslava, Doctor of Sciences in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Economics and Management, Ivan Boberskyi Lviv State University of Physical Culture, <https://orcid.org/0000-0002-8134-3771>
Zapitsotskyi Andrii, Postgraduate student of the Department of Tourism of the Ivan Boberskyi Lviv State University of Physical Culture, <https://orcid.org/0009-0000-4330-8943>
Marton Svitlana, 5th year student of the Department of finance and banking of the Uzhhorod National University, <https://orcid.org/0009-0003-8759-1746>
Mezey Tetyana, 4th year student of the Department of Finance and Banking of the Uzhhorod National University <https://orcid.org/0009-0000-6842-4430>

РОЗВИТОК ТРАНСКОРДОННИХ ГРОМАД І ТЕРИТОРІЙ: СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ DEVELOPMENT OF CROSS-BORDER COMMUNITIES AND TERRITORIES: CURRENT PROBLEMS AND WAYS TO SOLVE THEM

Пітюлич М. М., Графська О. І., Запісоцький А. І., Мартон С. Б., Мезей Т. І. Розвиток транскордонних громад і територій: сучасні проблеми та шляхи їх вирішення. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2025. Том 10. № 2. С. 108 – 111.

Pityulych M., Hrafkska O., Zapitsotskyi A., Marton S., Mezey T. Development of cross-border communities and territories: current problems and ways to solve them. *Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*. 2025. Volume 10. № 2, pp. 108 – 111.

У статті здійснено комплексний аналіз теоретичних та практичних аспектів розвитку транскордонних громад і територій у контексті сучасних викликів глобалізації, екологічної нестабільності та інтеграційних процесів. Визначено ключові бар'єри, що стримують ефективну реалізацію транскордонного співробітництва, серед яких: інституційні та правові розбіжності між країнами-сусідами, інфраструктурна незбалансованість, низький рівень конкурентоспроможності прикордонних підприємств, недостатня координація між органами влади та поглиблення екологічних загроз. Обґрунтовано, що транскордонні громади можуть стати каталізатором міждержавної інтеграції за умови впровадження спільних стратегій соціально-економічного розвитку, екологічного моніторингу, інвестиційної підтримки малого та середнього бізнесу, цифровізації управлінських процесів і гармонізації адміністративних сервісів. Особливу увагу приділено цифровій трансформації транскордонного простору як чиннику підвищення прозорості, оперативності прийняття рішень, розвитку людського капіталу та формування цифрових екосистем. Проаналізовано успішні приклади європейських країн (Франції, Німеччини, Польщі, Чехії), зокрема практику функціонування євро регіонів, які можуть слугувати ефективними моделями для адаптації в українських реаліях. Узагальнено, що формування цілісної політики розвитку транскордонних громад на основі міжнародного досвіду сприятиме економічній стійкості, соціальній згуртованості та екологічній безпеці прикордонних регіонів України. Розглянуто перспективи формування спільного транскордонного простору як інструменту посилення економічної взаємодії, соціальної згуртованості та екологічної відповідальності на основі партнерства між сусідніми регіонами. Підкреслено значення розвитку інституційної спроможності місцевого самоврядування як ключового чинника ефективного управління транскордонними процесами. Запропоновано практичні рекомендації щодо інтеграції транскордонного компонента в регіональну політику України з урахуванням принципів сталого розвитку та базаторівневого управління.
Ключові слова: транскордонні громади, прикордонні території, транскордонне співробітництво, цифрова трансформація, євро регіони, інфраструктурні бар'єри, екологічна безпека, соціальна інтеграція, міжмуніципальне управління, інституційний розвиток, економічні системи, розвиток громад.

The article provides a comprehensive analysis of the theoretical and practical aspects of the development of cross-border communities and territories in the context of the current challenges of globalization, environmental instability, and integration processes. The key barriers hindering the effective implementation of cross-border cooperation are identified, including institutional and legal differences between neighbouring countries, infrastructure imbalances, low competitiveness of border enterprises, insufficient coordination between authorities and deepening environmental threats. It has been argued that cross-border communities can become a catalyst for inter-state integration, provided that joint strategies for socio-economic development, environmental monitoring, investment support for small and medium-sized businesses, digitalization of management processes, and harmonization of administrative services are implemented. Special attention is paid to the digital transformation of the cross-border space as a factor in increasing transparency, improving decision-making, developing human capital, and forming digital ecosystems. Successful examples from European countries (France, Germany, Poland, and the Czech Republic) are analyzed, the functioning of Euroregions, which can serve as effective models for adaptation to Ukrainian realities. It is concluded that the formation of a comprehensive policy for the development of cross-border communities based on international experience will contribute to economic stability, social cohesion, and environmental security in Ukraine's border regions. The prospects for the formation of a common cross-border space as an instrument for strengthening economic interaction, social cohesion, and environmental responsibility based on partnership between neighboring regions are considered. The importance of developing the institutional capacity of local self-government as a key factor in the effective management of cross-border processes is emphasized. Practical recommendations are proposed for integrating the cross-border component into Ukraine's regional policy, considering the principles of sustainable development and multi-level governance.

Keywords: cross-border communities, border areas, cross-border cooperation, digital transformation, Euroregions, infrastructure barriers, environmental safety, social integration, intermunicipal governance, institutional development, economic systems, community development.

Вступ

Сучасні процеси глобалізації та інтеграції економік різних країн актуалізували питання розвитку транскордонних громад і територій, які виступають ключовими ланками економічної та соціальної взаємодії сусідніх держав. В умовах посилення інтеграційних тенденцій особливої актуальності набувають проблеми формування ефективних механізмів транскордонного співробітництва, що здатні забезпечити економічну стабільність, екологічну безпеку та

соціальний добробут на прикордонних територіях. Важливість транскордонного співробітництва посилюється у зв'язку з необхідністю вирішення таких глобальних викликів, як зміни клімату, екологічні катастрофи, економічні кризи та міграційні процеси. Однак розвиток транскордонних територій ускладнюється через низку специфічних перешкод. Значні відмінності в законодавчих системах країн-партнерів створюють складнощі для підприємницької діяльності та знижують інвестиційну привабливість таких територій. Інфраструктурна незбалансованість, яка полягає у недостатньому рівні розвитку транспортних та комунікаційних мереж, значно стримує економічні та соціальні контакти. Окрім того, низький рівень координації між місцевими органами влади сусідніх держав унеможливує ефективне планування та реалізацію транскордонних ініціатив. Зважаючи на ці фактори, гострою є потреба у розробці та впровадженні нових стратегій розвитку транскордонних громад і територій, які б базувалися на міжнародних стандартах та кращих європейських практиках. Вирішення зазначених проблем стає визначальним завданням сучасної регіональної політики як на національному, так і міжнародному рівнях.

Питання розвитку транскордонних громад та територій проаналізовано в низці наукових досліджень, зокрема в працях М. Мікули [1–2], А. Бальян [3], Н. Попадинця [4–6], О. Пастернак [7–9], Є. Рябініна [10], К. Геґедоша [11], С. Тульчинської та ін. [12], А. Юрків [13] та ін.

Формулювання цілей статті

Метою статті є дослідження сучасних проблем розвитку транскордонних громад і територій, визначення основних перешкод у розвитку їх потенціалу та розробка конкретних шляхів вирішення виявлених проблем з урахуванням успішних міжнародних практик і можливостей адаптації досвіду провідних європейських країн.

Виклад основного матеріалу дослідження

Розвиток транскордонних громад і територій передбачає комплекс заходів та ініціатив, спрямованих на активізацію соціально-економічного потенціалу прикордонних регіонів сусідніх країн. Цей процес включає створення умов для ефективної взаємодії між органами місцевого самоврядування, бізнес-структурами, громадськими організаціями та населенням сусідніх країн. Метою такого розвитку є поліпшення якості життя мешканців прикордонних територій, забезпечення екологічної безпеки, формування спільного економічного простору та створення сприятливого інвестиційного клімату.

Важливими елементами розвитку транскордонних громад і територій є впровадження спільних інфраструктурних проектів, таких як будівництво та модернізація доріг, мостів, транспортних коридорів, покращення комунікаційних мереж та інформаційних систем, які сприяють інтенсифікації економічних зв'язків і взаємному обміну культурними та соціальними ресурсами [6]. Значна увага приділяється розвитку малого і середнього підприємництва шляхом створення транскордонних економічних кластерів, бізнес-інкубаторів та технологічних парків, які підтримують інновації та підприємницьку активність.

Транскордонний розвиток включає в себе спільні заходи щодо вирішення екологічних проблем, таких як забруднення навколишнього середовища, вирубка лісів і деградація природних ресурсів [1–2]. Важливу роль у цьому процесі відіграють програми спільного екологічного моніторингу, створення транскордонних природоохоронних зон, впровадження єдиних екологічних стандартів та реалізація спільних освітніх і просвітницьких заходів.

З цього випливає, що розвиток транскордонних громад і територій є складним, багатоаспектним процесом, який потребує координації зусиль різних країн та регіональних органів влади, бізнесу і громадськості, а також підтримки з боку міжнародних організацій та фондів. Успішна реалізація транскордонного розвитку здатна суттєво покращити економічну ситуацію, екологічний стан і соціальний клімат у прикордонних регіонах, сприяючи загальному добробуту та стабільності.

Не менш важливим напрямом є створення спільних платформ для професійного навчання та обміну досвідом між представниками муніципалітетів, підприємств, освітніх установ і громадських організацій. Такі ініціативи забезпечують розвиток людського капіталу та формування нових компетенцій, необхідних для управління транскордонними проектами. Крім того, освітні програми з акцентом на транскордонне співробітництво сприяють формуванню нового покоління фахівців, здатних працювати в умовах міжкультурної взаємодії та багаторівневої взаємозалежності.

Особливої уваги потребує також цифрова трансформація транскордонних громад, яка передбачає впровадження інтелектуальних інформаційно-комунікаційних технологій у процеси управління, обміну даними та надання адміністративних послуг [12]. Цифрові платформи, інтегровані між прикордонними регіонами, можуть значно покращити прозорість, доступність і оперативність у реалізації спільних ініціатив, сприяючи інтеграції громад на новому технологічному рівні.

Цифрова трансформація транскордонних територій полягає не лише у технічному оновленні адміністративних процесів, а й у створенні єдиної цифрової екосистеми, що охоплює усі аспекти соціально-економічного та управлінського життя. Вона передбачає використання технологій «розумного» управління (smart governance), хмарних сервісів для документообігу, систем електронного голосування, цифрових ідентифікаторів, відкритих баз даних, що дає змогу забезпечити прозорість ухвалення рішень і розширити можливості громадян для участі в управлінських процесах. У контексті транскордонного співробітництва важливою є розробка інтегрованих цифрових платформ, які б дозволили ефективно обмінюватися інформацією між органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання, громадськими організаціями та громадянами з обох боків кордону. Такі платформи мають включати функціонал для спільного планування, відстеження результатів проектів, управління транскордонними фондами та моніторингу реалізації стратегій розвитку.

Суттєвим є також впровадження цифрових рішень у сфері надання адміністративних і соціальних послуг. Уніфікація сервісів у прикордонних регіонах – наприклад, у сфері реєстрації бізнесу, доступу до медичних чи освітніх послуг – дозволяє усунути бар'єри для громадян та підприємств, які проживають або працюють у прикордонних зонах. Така гармонізація сприяє мобільності населення та трудових ресурсів, формуванню єдиного транскордонного ринку праці.

Крім того, цифровізація відкриває нові можливості для аналізу великих обсягів даних (Big Data), що стосуються демографічної динаміки, екологічної ситуації, економічної активності та міграційних потоків. На основі таких даних можна формувати прогнозні моделі, оцінювати ефективність стратегій розвитку та вчасно реагувати на потенційні ризики. Отже, цифрова трансформація виступає не лише інструментом оптимізації управління, але й чинником зміцнення конкурентоспроможності транскордонних територій у глобальному вимірі.

Сучасний розвиток транскордонних територій характеризується низкою специфічних проблем, які потребують системного вирішення. Серед них можна виокремити певні ключові аспекти (рис. 1).

1. Інституційні та правові перешкоди. Відмінності в законодавстві сусідніх країн є однією із головних перешкод у розвитку транскордонного співробітництва. Невідповідність правових норм щодо регулювання економічної

діяльності, митних процедур, оподаткування, екологічних стандартів та візових режимів значно ускладнює співпрацю на місцевому рівні. Зокрема, різниця у митних процедурах призводить до додаткових витрат і затримок при перетині кордонів, що негативно впливає на ефективність логістики та конкурентоспроможність місцевих підприємств. Крім того, відмінності в екологічних стандартах ускладнюють реалізацію транскордонних екологічних проєктів, які мають важливе значення для охорони навколишнього середовища [10]. Неузгодженість податкового законодавства створює труднощі для бізнесу, зокрема у сфері інвестування та фінансової діяльності. Ця проблема може бути вирішена шляхом укладання міждержавних та міжрегіональних угод, що дозволяють створювати особливі економічні зони, транскордонні кластери з уніфікованими правилами діяльності, а також впровадження спільних стандартів у сфері екології та митного контролю. Додатковим перспективним рішенням є запровадження єдиних інформаційних платформ, що полегшують взаємодію між регіональними та національними органами влади сусідніх держав.

2. Інфраструктурна незбалансованість. Низький рівень розвитку транспортної, комунікаційної та соціальної інфраструктури на прикордонних територіях гальмує економічну інтеграцію та взаємодію громад. Відсутність належної транспортної інфраструктури значно ускладнює товарообіг та переміщення населення, що знижує ефективність транскордонної економічної діяльності. Недостатній розвиток комунікаційних мереж обмежує можливості використання сучасних інформаційних технологій, що негативно впливає на інноваційну діяльність та рівень інформованості місцевих громад. Соціальна інфраструктура, включаючи освітні, медичні та культурні заклади, часто перебуває у занедбаному стані, що погіршує якість життя населення і стимулює міграційні процеси. Стратегічним напрямом вирішення цієї проблеми є розробка та реалізація спільних транскордонних

Рис. 1. Основні перешкоди розвитку транскордонних територій. Джерело: складено авторами

інфраструктурних проєктів, спрямованих на модернізацію транспортних шляхів, створення мережі цифрових комунікацій, розвиток медичних та освітніх закладів. Фінансування таких проєктів може бути забезпечене за рахунок європейських фондів, програм транскордонного співробітництва ЄС, міжнародних фінансових організацій, а також через залучення приватного капіталу та державно-приватних партнерств.

3. Економічна нерівномірність і низька конкурентоспроможність. Прикордонні території часто характеризуються недостатньою економічною активністю, низьким рівнем інвестиційної привабливості та слабкою конкурентоспроможністю місцевих підприємств. Причинами цього є низький рівень інноваційної активності, недостатня підтримка підприємницьких ініціатив з боку місцевих органів влади, відсутність

ефективних механізмів фінансування малого та середнього бізнесу, а також слабкий розвиток ринків збуту продукції. Розвиток транскордонних економічних кластерів може суттєво підвищити ефективність місцевих підприємств завдяки можливості об'єднання зусиль у виробництві, логістиці, маркетингу та доступі до нових ринків. Створення спільних бізнес-інкубаторів дозволить не лише надати підтримку стартапам та молодим підприємствам, але й сприятиме впровадженню інноваційних технологій, обміну знаннями та досвідом між підприємцями різних країн [8]. Стимулювання малого і середнього підприємництва шляхом спільних транскордонних програм фінансування, надання пільгових кредитів, консультаційних послуг та тренінгів з розвитку підприємницьких навичок може значно посилити економічну активність на цих територіях та підвищити їх інвестиційну привабливість.

4. Недостатня координація між місцевими органами влади сусідніх країн. Відсутність єдиної стратегії розвитку, слабка координація та комунікація між місцевими органами влади знижують ефективність транскордонних ініціатив. Часто місцеві органи влади працюють в ізольованих режимах, мають різні пріоритети та стратегії розвитку, що спричиняє конфлікт інтересів і недостатню синергію у реалізації спільних проєктів. Відсутність ефективних каналів комунікації також перешкоджає обміну досвідом, інформацією та знаннями, необхідними для швидкого реагування на проблеми та виклики, що виникають у процесі транскордонного співробітництва. Створення міжрегіональних консультативних рад, які б включали представників різних рівнів влади, бізнес-спільноти та громадськості, може стати дієвим інструментом для координації спільних дій та узгодження стратегічних пріоритетів розвитку. Регулярне проведення спільних форумів, конференцій та робочих груп сприятиме підвищенню рівня довіри, кращому взаєморозумінню, обміну інформацією, ідеями та технологіями [13]. Також доцільним є створення спільних цифрових платформ, які дозволять покращити інформаційний обмін та забезпечити оперативність прийняття управлінських рішень в умовах транскордонної взаємодії.

5. Екологічні виклики та загрози. Значна частина транскордонних територій стикається з екологічними проблемами, такими як забруднення транскордонних водних об'єктів, неконтрольована вирубка лісів, вплив промисловості на довкілля. Забруднення транскордонних річок і озер спричиняється промисловими підприємствами, недостатньо очищеними стічними водами та сільськогосподарською діяльністю, що призводить до зниження якості питної води, загибелі флори та фауни, а також негативного впливу на здоров'я місцевих жителів. Неконтрольована вирубка лісів знижує біорізноманіття, призводить до ерозії ґрунтів і підвищує ризики повоєній. Промислові підприємства, що розташовані в транскордонних регіонах, часто мають застарілі технології, які не відповідають сучасним екологічним стандартам, що погіршує стан навколишнього середовища та впливає на якість життя населення [5–7]. Розробка та впровадження транскордонних екологічних програм, спрямованих на спільний моніторинг та управління екологічними ризиками, можуть значно покращити екологічну ситуацію. Важливим кроком є створення спільних транскордонних природоохоронних зон та заповідників, які дозволяють координувати зусилля у збереженні біологічного різноманіття. Впровадження сучасних інформаційних технологій, таких як дистанційний моніторинг за допомогою супутникових систем та дронів, а також створення спільних баз даних, є ефективними інструментами для оперативного реагування на екологічні загрози і підтримки екологічної безпеки транскордонних регіонів.

Успішні приклади вирішення зазначених проблем демонструють країни Європейського Союзу, зокрема Франція, Німеччина, Польща та Чехія, які активно використовують транскордонне співробітництво як ефективний інструмент регіонального розвитку [4]. У Франції та Німеччині прикладом європейського регіону є «Ельба-Лаба», який характеризується спільними інфраструктурними проєктами, екологічними ініціативами та інноваційними бізнес-партнерствами. У Польщі та Чехії особливо успішно функціонує «Єврорегіон Карпати», де реалізується низка спільних туристичних, екологічних та культурних програм, що значно стимулюють регіональну економіку і соціальний

розвиток. Основою успіху цих моделей є створення ефективних спільних органів управління, що дозволяють оперативнo ухвалювати рішення та забезпечувати їх ефективну реалізацію. Фінансування таких транскордонних ініціатив здійснюється через спеціалізовані фонди Європейського Союзу, такі як Interreg, а також залучаються ресурси міжнародних фінансових організацій. Цей досвід є цінним для України та може бути адаптований і застосований з урахуванням місцевих особливостей та потреб.

Висновки та перспективи подальших розвідок

Отже, транскордонні громади і території стикаються з комплексом серйозних проблем, що ускладнюють їх розвиток та ефективну інтеграцію в економічні й соціальні системи сусідніх держав. Для вирішення цих проблем необхідно застосовувати інтегрований підхід, який передбачає гармонізацію законодавства, розвиток транскордонної інфраструктури, стимулювання економічної активності, покращення координації між місцевими органами влади та реалізацію спільних екологічних ініціатив. Успішний досвід європейських країн демонструє, що транскордонне співробітництво є перспективним напрямом розвитку регіонів, здатним забезпечити їхню економічну стабільність, екологічну безпеку та соціальний добробут. Впровадження адаптованих моделей та механізмів транскордонного співробітництва в Україні сприятиме не лише розвитку прикордонних територій, але й посилить інтеграційні процеси на міжнародному рівні.

Література

1. Мікула Н. А. Транскордонне співробітництво регіонів України: стан та перспективи. Стратегічні пріоритети. Аналітичні оцінки: монографія. Київ: НІСД, 2006. 424 с.
2. Мікула Н. А., Толкованов В. В. Транскордонне співробітництво. Київ: Крамар, 2011. 259 с.
3. Баян А. В. Міжрегіональне, транскордонне співробітництво України за умов розширення Європейського Союзу. Ужгород: Ліра, 2005. 320 с.
4. Popadynets N. M. Domestic Market Infrastructure Development in Ukraine: Influence on Cross-Border Trade. *Trans-border economies-new challenges of regional development in demokratik world*. Jaroslaw, 2013. P. 75-81.
5. Попадинець Н. М. Вплив транскордонної торгівлі на розвиток внутрішнього ринку України. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. Регіональна конвергенція та транскордонні ринки*. 2011. Вип. 5 (91). С. 207-214.
6. Попадинець Н. М., Бондаренко В. М., Серета С. А., Оводов Д. А. Сучасні підходи до формування інтелектуальної економічної системи будівельних підприємств у контексті розвитку транскордонного співробітництва в умовах євроінтеграції. *Трансформаційна економіка*. 2024. № 4 (09). С. 96-100. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2024-9-15>
7. Пастернак О. І., Попадинець Н. М. Маркетингові аспекти розвитку транскордонних регіонів. *Маркетинг майбутнього: виклики та реалії*: матеріали І міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 25 жовтня 2017 р.). Навчально-науковий інститут менеджменту та підприємництва ДУТ. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2017. С. 124-126.
8. Пастернак О. І., Попадинець Н. М. Особливості сучасного маркетингу транскордонних регіонів. *Маркетинг та менеджмент у фокусі викликів нової економіки*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (26-28.04.2018, Ужгород): Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. С. 35-38.
9. Pasternak O. I., Popadynets N. M. *Marketing instruments of Ivano-Frankivsk oblast promotion in terms of cross-border cooperation*. VII International youth science forum "Litteris et Artibus" (Lviv, 23-25 Nov., 2017). Lviv: Lviv Polytechnic Publishing House 2017. P. 341-342.
10. Рябінін Є. В. Транскордонне співробітництво в системі процесів регіональної інтеграції України (політологічний аналіз). Маріуполь, 2011. 157 с.
11. Геhedosh К. В. Економічна філософія транскордонного маркетингу: становлення і розвиток в умовах цифрової інтеграції. *Маркетинг і цифрові технології*. 2022. Т. 6. № 1. С. 45-62. DOI: <https://doi.org/10.15276/mdt.6.1.2022.4>.
12. Тульчинська С. О., Кириченко С. О., Бут А. В., Дубенець В. П. Стимулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств в умовах реалізації концепції транскордонного співробітництва. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 2. С. 20-23. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.2.20>.
13. Юрків А. М. Розвиток транскордонного співробітництва в умовах євроінтеграції України. *БІЗНЕСІНФОРМ*. 2024. № 3. С. 57-62. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-3-57-62>.

References

1. Mikula, N. A. (2006). *Transkordonne spivrobitnytstvo rehioniv Ukrainy: stan ta perspektyvy* [Cross-border cooperation of Ukrainian regions: state and prospects]. Kyiv: NISD.
2. Mikula, N. A., & Tolkovanov, V. V. (2011). *Transkordonne spivrobitnytstvo* [Cross-border cooperation]. Kyiv: Kramar.
3. Balian, A. V. (2005). *Mizhrehionalne, transkordonne spivrobitnytstvo Ukrainy za umov rozshyrennia Yevropeiskoho Soiuzu* [Interregional and cross-border cooperation of Ukraine under EU enlargement conditions]. Uzhhorod: Lira.
4. Popadynets, N. M. (2013). Domestic market infrastructure development in Ukraine: Influence on cross-border trade. *Trans-border economies - new challenges of regional development in democratic world*, 75-81.
5. Popadynets, N. M. (2011). *Vplyv transkordonnoyi torhivli na rozvytok vnutrishnoho rynku Ukrainy* [The impact of cross-border trade on the development of Ukraine's domestic market]. *Sotsialno-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrainy. Rehionalna konverhentsiia ta transkordonni rynky*, (5(91)), 207-214.
6. Popadynets, N. M., Bondarenko, V. M., Sereta, S. A., & Ovodov, D. A. (2024). *Suchasni pidkhody do formuvannia intelektualnoi ekonomichnoi systemy budivельnykh pidpriemstv u konteksti rozvytku transkordonnoho spivrobitnytstva v umovakh yevrointehratsii* [Modern approaches to the formation of an intelligent economic system of construction enterprises in the context of cross-border cooperation under European integration]. *Transformatsiina ekonomika*, no. 4(09), pp. 96-100. <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2024-9-15>
7. Pasternak, O. I., & Popadynets, N. M. (2017). *Marketingovi aspekty rozvytku transkordonnykh rehioniv* [Marketing aspects of cross-border regions development]. In *Marketing ta maibutnoho: vyklyky ta realii: materialy I mizhnar. nauk.-prakt. konf. (Kyiv, 25 zhovtnia 2017 r.)* (pp. 124-126). Kyiv: State University of Telecommunications.
8. Pasternak, O. I., & Popadynets, N. M. (2018). *Osoblyvosti suchasnoho marketingu transkordonnykh rehioniv* [Features of modern marketing of cross-border regions]. In *Marketing ta menedzhment u fokusi vyklykiv novoi ekonomiky: materialy mizhnar. nauk.-prakt. konf. (26-28 kvitnia 2018 r., Uzhhorod)* (pp. 35-38). Uzhhorod: Vydavnytstvo UzhNU "Hoverla".
9. Pasternak, O. I., & Popadynets, N. M. (2017). *Marketing instruments of Ivano-Frankivsk oblast promotion in terms of cross-border cooperation*. In *VII International youth science forum "Litteris et Artibus" (Lviv, 23-25 November, 2017)* (pp. 341-342). Lviv: Lviv Polytechnic Publishing House.
10. Riabinin, Ye. V. (2011). *Transkordonne spivrobitnytstvo v systemi protsesiv rehionalnoi intehratsii Ukrainy (politologichnyi analiz)* [Cross-border cooperation in the system of Ukraine's regional integration processes (political analysis)]. Mariupol.
11. Hehedosh, K. V. (2022). *Ekonomichna filosofii transkordonnoho marketingu: stanovlennia i rozvytok v umovakh tsyfrovoyi intehratsii* [Economic philosophy of cross-border marketing: formation and development under digital integration]. *Marketing i tsyfrovii tekhnologii*, vol. 6, no. 1, pp. 45-62. <https://doi.org/10.15276/mdt.6.1.2022.4>.
12. Tulchynska, S. O., Kyrychenko, S. O., But, A. V., & Dubenets, V. P. (2019). *Stymuliuвання zovnishnoekonomichnoi diialnosti pidpriemstv v umovakh realizatsii kontseptsii transkordonnoho spivrobitnytstva* [Stimulating foreign economic activity of enterprises under the implementation of the cross-border cooperation concept]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 2, pp. 20-23. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.2.20>.
13. Yurkiv, A. M. (2024). *Rozvytok transkordonnoho spivrobitnytstva v umovakh yevrointehratsii Ukrainy* [Development of cross-border cooperation under the conditions of Ukraine's European integration]. *Biznesinform*, no. 3, pp. 57-62. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-3-57-62>.

Стаття надійшла до редакції 12.03.2025 р.